

**PRIENŲ RAJONO IŠLAUŽO PAGRINDINĖ
MOKYKLA**

**FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2022 M. GRUODŽIO 31 D.

BENDRA INFORMACIJA

1. Prienų rajono savivaldybės Išlaužo pagrindinė mokykla (toliau vadinama-Mokykla) yra juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke ir antspaudą. Mokyklos rekvizitai:

1.1 registro kodas 190194851.

1.2 buveinė – Mokyklos 1, Išlaužas. Prienų rajonas, Lietuvos Respublika

2.. Mokyklos steigėjas - Prienų rajono savivaldybė. Prienų rajono savivaldybės Taryba koordinuoja mokyklos veiklą, tvirtina ir teisės aktų nustatyta tvarka keičia mokyklos nuostatus, sprendžia kitus įstatymuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

3. Mokykla yra viešojo sektoriaus subjektas, finansuojamas iš savivaldybės ir valstybės biudžeto.

4. Pagrindinė veiklos sritis –švietimas. Mokykla vykdo ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo programas.

5. 2022 m. gruodžio 31 d. mokykloje mokėsi 130 mokinių, priešmokyklinio ugdymo grupę lankė 16 vaikų ir ikimokyklinio ugdymo grupę lankė 36 vaikai.

6. Kontroliuojamų ir asocijuotų subjektų Mokykla neturi.

7. Filialų ar kitų struktūrinių padalinių Mokykla neturi

8. 2022 m. gruodžio 31 d. įstaigoje dirbo 52 darbuotojai.

9. Mokyklos biudžetiniai ir finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Finansinėse ataskaitose pateikiami duomenys išreikšti Lietuvos Respublikos piniginių vienetais- eurai.

10. Mokyklos finansinė atskaitomybė yra pateikiama už pilnus 2022 biudžetinius metus pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis.

MINIMALIOS APSKAITOS POLITIKOS NUOSTATOS

1. Bendrieji apskaitos principai, metodai ir taisyklės

1.1 Mokyklos finansinių atskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintomis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis, VSS apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais bei kitais teisės aktais.

1.2 Mokykla, tvarkydama ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujamasi šiais bendraisiais apskaitos principais:

- pinigų;
- subjekto;
- veiklos tęstinumo;
- periodiškumo;
- pastovumo;
- kaupimo;
- palyginimo;
- atsargumo;
- neutralumo

1.3 Pagal subjekto principą Mokykla laikoma apskaitos vienetu: atskirai tvarkoma apskaita, sudaromi ir teikiami atskiri finansinių ataskaitų rinkiniai ir biudžeto vykdymo ataskaitos

1.4 Mokyklos apskaitos politika parengta pagal VSAFAS reikalavimus atskiroms ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams, finansinių ataskaitų elementams arba straipsniams ir apskaitos procedūrom

1.5 Apskaitos politika keičiama tik vadovaujantis 7 –uoju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtakos apskaitos politikos keitimas.

2. Nematerialusis turtas

2.1 Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

2.2 Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina.

2.3 Nematerialusis turtas, gautas iš kito viešojo sektoriaus subjekto teisės aktų nustatyta tvarka, apskaitoje registruojamas tokia pačia įsigijimo savikaina, kokia jis buvo užregistruotas perduodančio viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje, taip pat registruojama sukaupta amortizacijos suma ir sukaupta nuvertėjimo suma turto perdavimo dieną. Perėmimo momentu registruojamas turtas balansine verte.

2.4 Neatlygintinai gauto ne iš VSS arba įsigyto už simbolinį atlygį turto registravimas apskaitoje:

2.4.1 Įsigijimo savikaina - tikroji vertė turto įsigijimo dieną, jei tikrąją vertę įmanoma patikimai nustatyti. Tuo atveju, kai tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti, neatlygintinai gautas turtas apskaitoje registruojamas simboliškai vieno euro, o už simbolinį atlygį įsigytas turtas apskaitoje registruojamas to simbolinio atlygio verte.

2.4.2 Vėlesnės išlaidos, susijusios su jau pripažintu apskaitoje ir mokyklos naudojamu nematerialiuoju turto, didina turto įsigijimo savikainą tik tuo atveju, jei galima patikimai nustatyti, kad tokios išlaidos leis iš esmės pagerinti naudojamą nematerialųjį turtą ir gauti iš to turto didesnės ekonominės naudos ateityje, ir jeigu jos gali būti patikimai įvertintos ir priskirtos prie konkretaus turto.

2.5 Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu.

2.6 Kiekvienai nematerialiojo turto grupei nustatytas naudingo tarnavimo laikas pagal Vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto amortizacijos minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus.

Mokykloje taikomi Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. (7.7)-A3-618 patvirtinti nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiai

2.7 Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukaupią amortizacijos ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

3 Ilgalaikis materialusis turtas

3.1 Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir 12 -ajame VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

3.2 Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

3.3 Ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo išlaidos priskiriamos prie to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo metu jos buvo padarytos.

3 4 Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo, remonto ir panašiai atliktų darbų išlaidų registravimas

apskaitoje priklauso nuo tų darbų teikiamo rezultato

3.5 Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, nustatytus Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr.(7.7)-A3-618.

3.6 Turtas priskiriamas ilgalaikiam turtui, jei jo tarnavimo trukmė yra ilgesnė nei vieneri metai ir įsigijimo vertė ne mažesnė už 500 EUR.

3.7 Nustatyta likvidacinė turto vertė 0 EUR.

3.8 Mokyklos veikloje nebenaudojamas ilgalaikio materialiojo turto vienetas, kurį nusprendžiama parduoti, pergrupuojamas į atsargas to turto likutine verte. Tokio turto įvertinimui ir rodymui finansinėse ataskaitose po pergrupavimo į atsargas momento taikomos 8-ojo VSAFAS „Atsargos“ nuostatos. Pajamos ir sąnaudos į atsargas pergrupuotą turtą apskaitoje registruojamos ir finansinėse ataskaitose rodomos vadovaujantis 10-uoju VSAFAS „Kitos pajamos“. Ilgalaikio materialiojo turto pardavimas apskaitoje registruojamas nurašant turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą, visas to turto vertės pokyčių sumas ir sukauptą to turto nusidėvėjimo sumą.

3.9 Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas (išskyrus žemę ir kilnojamąsias, nekilnojamąsias kultūros vertybės ir kitos vertybės) finansinėse ataskaitose rodomas taikant įsigijimo savikainos metodą, t.y. įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

3.10 Žemė ir kilnojamąsios bei nekilnojamąsios kultūros vertybės ir kitos vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomos taikant tikrosios vertės metodą.

3.11 Perleidus turtą registruojamos kitos veiklos pelnas arba nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo.

3.12 Nurašius nevisiškai nudėvėtą ilgalaikį materialųjį turtą, pripažįstamos veiklos, kurioje turtas buvo naudojamas, sąnaudos, lygios šio turto balansinei vertei.

4. Biologinis turtas

4.1. Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jeigu atitinka 16- ajame VSAFAS nurodytus turto pripažinimo kriterijus.

Biologinio turto mokykla neturi.

5. Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

5.1. Ilgalaikis finansinis turtas apskaitomas pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 14-ąjį VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“.

Ilgalaikio finansinio turto per atsakitinį laikotarpį Mokykloje nebuvo.

5.2. Investicijų į vertybinius popierius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Mokykloje nebuvo.

5.3. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

5.4. Ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, trumpalaikės gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

5.5. Ateinančių laikotarpių sąnaudos apskaitoje registruojamos pagal pirkimo sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą.

5.6 Kiekvieno mėnesio pabaigoje, apskaitoje pripažįstamos patirtos sąnaudos mažinant ateinančių laikotarpių sąnaudas. Sąnaudos pripažįstamos proporcingomis dalimis per tiek mėnesių, kiek jos faktiškai bus patirtos.

5.7. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir sąskaitose

5.8. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

5.9 Pinigai ir pinigų ekvivalentai užsienio valiuta apskaitomi pagal 21-ąją VSAFAS “Sandoriai užsienio valiuta”.

6. Atsargos

6.1 Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8 –ajame VSAFAS “Atsargos” įsigijimo savikaina:

6.2. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina.

6.3. Atsargos apskaitoje registruojamos įsigijimo ir pasigaminimo savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai kuri yra mažesnė

6.4. Atsargos apskaitomos taikant FIFO metodą.

6.5 Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas.

6.6. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

6.7. Nebalansinėse sąskaitose taip pat apskaitoma mokyklos bibliotekos knygos ir vadovėliai bei muziejaus eksponatai.

7. Finansavimo sumos

7.1. Finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje, jei atitinka 20-ojo VSAFAS

„Finansavimo sumos“ pateiktą sąvoką ir kriterijus.

7.2. Lėšos, kurias Mokykla pervedė į biudžetą ir gavo iš biudžeto atgal (paslaugų pardavimo, turto pardavimo ir kitos pajamos), nėra laikomos finansavimo sumomis.

7.3. Finansavimo sumos – iš valstybės biudžeto, iš savivaldybės biudžeto, iš Europos Sąjungos, iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų bei iš kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas Išlaužo pagrindinės mokyklos nuostatuose nustatytiems tikslams ir programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas išlaidoms kompensuoti ir paramos būdu gautą turtą.

7.4. Finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į lėšas nepiniginiam turtui įsigyti ir lėšas kitoms išlaidoms kompensuoti.

7.5 Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti apima ir nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turtą.

7.6 Finansavimo sumos kitoms išlaidoms dengti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms kompensuoti. Finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, kurios nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

7.7. Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

8. Atidėjiniai

8.1. Atidėjinys pripažįstamas ir apskaitoje registruojamas, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

- viešojo sektoriaus subjektas turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio įvykio.
- tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės.
- įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

8.2. Atidėjinio sumos dydis gali būti nustatomas remiantis priimtais teisės aktais, pasirašytais sutartimis.

8.3. Atidėjinys naudojamas tik tam tikslui kuriam buvo sudarytas.

8.4. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes.

9. Nuoma, finansinė nuoma(lizingas)

9.1. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

9.2. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

9.3. Nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos apsprendžia) bent viena iš 19 VSAFAS 9, 10 p. sąlygų.

9.4. Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Per atsakaitinį laikotarpį Mokykla finansinės nuomos (lizingo)sutarčių nesudarė.

10 Pajamos

10.1 Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 10-ajame VSAFAS “Kitos pajamos “ ir 20- ajame VSAFAS “Finansavimo sumos”

10.2. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos.

10.3. Finansavimo pajamos mokyklos apskaitoje grupuojamos pagal finansavimo šaltinius ir panaudotas finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti ir kitoms išlaidoms kompensuoti.

10.4. Finansavimo pajamomis nepiniginiam turtui pripažįstama ta finansavimų sumų ilgalaikiam nematerialiajam, materialiajam turtui ir atsargoms įsigyti dalis, kiek per tą laiką pripažinta sąnaudų, susijusių su tuo turtu, t.y. kiek turto nudėvima (amortizuojama), nurašoma į sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.

10.5. Finansavimo pajamomis kitoms išlaidoms kompensuoti pripažįstama ta finansavimo sumų dalis atitinkanti finansuotinių sąnaudų, kurios buvo padarytos per ataskaitinį laikotarpį suma.

10.6. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, jog mokykla gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą.

10.7. Pajamos registruojamos apskaitoje ir atvaizduojamos finansinėse ataskaitose tą laikotarpį, kurį jos uždirbamos, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

11. Segmentai

11.1. Informacijos apie segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25 –

ajame VFASAS “Segmentai”

11.2. Mokykla tvarko turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų apskaitą pagal segmentus.

11.3. Prie tam tikro segmento priskiriamos tik pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos (įskaitant praėjusių laikotarpių klaidų taisymą ir apskaitos politikos keitimo įtaką), turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir pinigų srautai.

11.4. Mokyklos veikla priskiriama švietimo segmentui. Mokinių nemokamas maitinimas socialinės apsaugos segmentui.

12. Kitos pajamos

12.1. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

12.2 Mokyklos pagrindinės veiklos kitoms pajamoms priskiriama pajamos už turto naudojimą ir ikimokyklinio ugdymo skyriaus teikiamas paslaugas - surinkti tėvų įnašai už darželio lankymą.

12.3. Mokykla, gavusi įplaukų už turto naudojimą ar atliktas paslaugas, jas privalo pervesti į savivaldybės biudžetą. Mokykla įplaukas turi teisę susigrąžinti ir naudoti savo išlaidoms finansuoti.

13. Sąnaudos

13.1. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS “Sąnaudos”. Sąnaudų susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

13.2. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo padarytos.

13.3. Sąnaudos pripažįstamos pagal mokėjimo žiniaraščius, sąskaitas – faktūras, buhalterines pažymas ir kitus dokumentus.

13.4. Apskaitoje sąnaudos registruojamos pagal sąnaudų grupes.

13.5. Atostoginių kaupiniai registruojami vieną kartą metuose – metų pabaigoje.

13.6. Ataskaitinio laikotarpio eigoje atostogų išmokos registruojamos į sąnaudas

14. Operacijos užsienio valiuta

14.1. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

14.2. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojantį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą.

14.3. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

14.4. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

15. Turto nuvertėjimas

15.1. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8 – ajame VSAFAS “Atsargos”, 17 – ajame VSAFAS “Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai”, 22 –ajame VSAFAS “Turto nuvertėjimas” ir Inventorizacijos atlikimo tvarkos apraše.

16. Neapibrėžtiesi įsipareigojimai ir neapibrėžtas turtas

16.1. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžto turto apskaitos principai nustatyti 18 –ajame VSAFAS “Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtas turtas ir poataskaitiniai įvykiai”

16.2. Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir neapibrėžtą turtą yra kaupiama nebalansinėse sąskaitose ir peržiūrima ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną.

17. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

17.1. Metinis finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas iki Prienų rajono savivaldybės administracijos finansų skyriaus nustatytos datos.

17. 2. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz. dėl draudiminio įvykio)

18. Apskaitos politikos keitimas

18.1. Apskaitos politikos keitimai nustatyti 7 –ajame VSAFAS “Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas”.

18.2. Pasirinkta apskaitos politika taikoma nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

19. Apskaitos klaidų taisymas

19.1. Apskaitos klaidų taisymo principai nustatyti 7 –ajame VSAFAS ”Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas”

19.2. Esmine klaida laikoma 0,5 proc. nuo gautų finansavimo sumų. Rengiant šį ataskaitų rinkinį reikšminga suma sudaro 4569 eurai. Jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija ir parodoma toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje. Jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje ”Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka”. Praėjusių metų lyginamoji finansinė informacija pateikiama nekoreguota.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

3.1. P3 Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį

Informacija apie nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per 2022 m. pateikta P3 priede “Nematerialus turtas”. Per ataskaitinį laikotarpį nurašytas visas turimas mokykloje nematerialus turtas.

Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
	434,43

Nematerialiojo turto, kurio kontrolę riboja sutartys ar teisės aktai, ir turto užstatyto kaip įsipareigojimo vykdymo garantija nėra.

.

3.2. P4 Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį

Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per 2022 m. pateikta P4 priede „Ilgalaikis materialusis turtas“

Per ataskaitinį laikotarpį mokykla įsigijo ilgalaikį turtą iš savivaldybės biudžeto lėšų – traktorių su priedais mokyklos aplinkai prižiūrėti (sąsk. „Kitas ilgalaikis turtas“) už 5000 eurų ir dvylika stacionarių kompiuterių už 7500 eurų, kurie apskaityti ilgalaikio turto balansinėje sąskaitoje „Baldai ir biuro įranga“. Iš valstybės biudžeto lėšų mokykla įsigijo du stacionarius kompiuterius už 1289,98 eurų ir interaktyvų ekraną už 3300 eurų (sąsk. „Baldai ir biuro įranga“). Iš kitų šaltinių gautų lėšų mokykla įsigijo 4 stacionarius kompiuterius už 2579,96 eurų (sąsk. „Baldai ir biuro įranga“). Nemokamai gautas turtas – nešiojamas kompiuteris už 699,38 eurų, perduotas savivaldybės Tarybos sprendimu.

Per ataskaitinį laikotarpį mokykla nurašė nusidėvėjusį ir veikloje nenaudojamą ilgalaikį turtą – tai kompiuterius ir projektorių už 11371,33 eurus (sąsk. „Baldai ir biuro įranga“), darželio rūbinę už 735,35 eurų (sąsk. „Baldai ir biuro įranga“), skydą su komplektacija už 307,58 eurus bei video sistemą už 593,30 eurų (sąsk. Kitas ilgalaikis turtas“). Vaizdo stebėjimo sistema buvo iškomplektuota, iš kurios vaizdo įrašymo įrenginys už 2990,30 eurų buvo nurašytas, o dar veikiančios vaizdo kameros ir monitorius perkelti į trumpalaikį turtą už 4308 eurus (sąsk. „Kitas ilgalaikis turtas“). Trumpalaikis turtas perkeltas į mokyklos užbalansinę sąskaitą ir bus naudojamas veikloje. Taip pat ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sumažėjo dėl paskaičiuoto nusidėvėjimo. 2022 m. nusidėvėjimas sudaro 50728,25 eurus.

Materialiojo turto, kuris yra visiškai nudėvėtas, tačiau vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo savikaina yra:

Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
83238,08	102929

Materialiojo turto, kurio kontrolę riboja sutartys ar teisės aktai, nėra.

Materialiojo turto, užstatyto kaip išpareigojimų įvykdymo garantija, nėra.

Materialiojo turto, kuris nebenaudojamas mokyklos veikloje nėra.

Materialiojo turto, įsigyto pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kurio finansinės nuomos (lizingo) sutarties laikotarpis nėra pasibaigęs, nėra.

Sutarčių, pasirašytų dėl ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ateityje, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nėra.

Ilgalaikio materialiojo turto, priskirto prie žemės, kilnojamųjų ar nekilnojamųjų kultūros vertybių grupių, nėra.

3.3. P8 Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį.

Informacija apie atsargų vertės pasikeitimą per 2022 metus pateikta P8 priede “Atsargos”

Įsigytų atsargų sumų detalizavimas :

Eil. Nr.	Atsargų grupės pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio atsargų įsigijimo savikaina
1.	Medžiagos ir žaliavos :	61802,63
1.1.	Medžiagos mokslo ir mokymo tikslams	1610,43
1.2.	Ūkinės medžiagos ir raštinės reikmenys	9857,87
1.3.	Nemokamai gautos knygos ir inventoriūs	553,16
1.4.	Kuras šildymui (granulės)	43121,38
1.4.	Kuras mokykliniam autobusui	6659,79

Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis Suma (€)
1.	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventoriūs	14194,62	9660,69

Atsargų likutį laikotarpio pabaigoje sudaro dyzelinis kuras šildymui - 542,03 €, medžio granulės – 6865,45 € ir kuras mokykliniam autobusui - 111,28 €, taip pat mokymo priemonės - 6491,86 €. ir atsarginės dalys mokykliniam autobusui – 184,00 eurų.

Aplinkybių ir ūkinių įvykių, dėl kurių sumažinta ar atkurta atsargų vertė, nebuvo, kadangi visos atsargos sunaudojamos įstaigos veikloje.

Atsargų, laikomų pas trečiuosius asmenis, nėra.

Strateginių ir neliečiamų atsargų nėra.

Ilgalaikio materialiojo ar biologinio turto, skirto parduoti, nėra.

3.4. P9 Informacija apie išankstinius apmokėjimus

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikta P9 priede “Išankstiniai mokėjimai”

Ateinančių laikotarpių sąnaudas 2022 m. nebuvo

Eil. Nr.	Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1.	Spaudos prenumerata		223,98
2.	Kiti mokėjimai		0,10
	Iš viso:		224,08

3.5. P10 Informacija apie per vienerius metus gautinas sumas

Informacija apie per vienerius metus gautinų sumų savikainą, nuvertėjimą ir balansinę vertę pateikta P10 priede “Gautinos sumos”

Gautinas sumas už turto naudojimą (patalpų nuoma) ir suteiktas paslaugas sudaro:

Eil. Nr.	Gautinos sumos	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1.	Trumpalaikė nuoma	-	-
2.	Nesumokėtas tėvų mokestis už darželį	1913,88	2141,66
3	Valgyklos, sporto salės ir kt. nuoma	1739,76	822,25
	Iš viso:	3653,64	2963,91

Sukauptas gautinas sumas sudaro:

Eil. Nr.	Sukauptos gautinos sumos	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1	Iš biudžeto:	50270,72	44461,40
1.1	Sukaupiams atostoginiams (valstybės)	27014,41	31742,56
1.2	Sukaupoms įmokoms Sodrai (valstybės)	391,66	460,26
1.3	Sukaupiams atostoginiams (savivaldybės)	6338,64	6131,52
1.4	Sukaupoms įmokoms Sodrai (savivaldybės)	91,91	88,90
1.5	Mokėtinios sumos darbuotojams (savivaldybė)		226,80
1.6.	Mokėtinios sumos darbuotojams (valstybės)		
1.6	Mokėtinios sumos Sodrai (valstybės)		
1.7	Mokėtinios sumos Sodrai (savivaldybės)	121,18	
1.8	Mokėtinios sumos mokesčiams (savivaldybės)		
1.9	Mokėtinios sumos mokesčiams (valstybės)		
1.10	Sukauptos gautinos sumos už paslaugas ir nuomą		
1.11	Tiekėjams mokėtinios sumos už suteiktas paslaugas (savivaldybės biudžetas)	16312,92	2889,99
2.	Kitos sukauptos sumos (projektai)	1479,00	
	Iš viso:	51749,72	44461,40

Per ataskaitinį laikotarpį gautinų sumų nuvertėjimas skaičiuotas nebuvo.

3.6.P11 Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus

Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikta P11 priede “Pinigai ir pinigų ekvivalentai”

Pinigų likutį banke sudaro pinigai iš ES paramos ir kitų šaltinių:

Eil. Nr.	Pinigų šaltinis	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1.	1,2% GPM parama	2094,87	2705,30
2.	Projekto lėšos	72,26	548,38

3.	Pajamos už suteiktas paslaugas	2751,09	2920,41
	Iš viso :	4918,22	6174,09

3.7. P12 Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį.

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta P12 priede “Finansavimo sumos”

3.8. P12 Finansavimo sumų likučiai

Informacija apie finansavimo sumų likučius P12 priede .

3.9. P17 Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas

Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas pateikta P17 priede “Trumpalaikės mokėtinios sumos”

Mokėtinios sumos susijusios su vykdoma veikla:

a) tiekėjams mokėtinios sumos

Eil. Nr.	Mokėtinios sumos	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis Suma (€)
	Už:		
1.	Elektros energiją	2790,80	2371,63
2.	Antkainį nemokamam maitinimui	40,58	
3.	Ryšių paslaugas	4,23	
4.	Šalto vandens tiekimą ir kanalizaciją	407,19	82,78
5.	Už interneto paslaugą	44,90	30,25
6.	Už atliekų tvarkymą	80,26	64,04
7.	Už kurą šildymui	17446,17	2482,99
8.	Kitas paslaugas ir prekes	51,00	
9.	Mokinių pavėžėjimą	8,80	
10.	Transporto išlaidos (mokyklinio autobuso)	1578,97	165,01
11.	Darželio vaikų maitinimą	2898,67	1930,04
12.	Už kopijavimo aparato nuomą	65,85	
	Iš viso:	25417,42	7126,74

b) sukaupotos mokėtinios sumos

Eil. Nr.	Sukaupotos mokėtinios sumos	Ataskaitinis laikotarpis (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
----------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------------------

1.	Sukauptos atostoginių sąnaudos (valstybės)	27014,41	31742,56
2.	Sukauptos valstybinio socialinio draudimo įmokų sąnaudos (valstybės)	391,66	460,26
3.	Sukauptos atostoginių sąnaudos (savivaldybės)	6338,64	6131,52
4.	Sukauptos valstybinio socialinio draudimo įmokų sąnaudos (savivaldybės)	213,09	88,90
	Iš viso:	33836,62	38423,24

Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo tiekėjams mokėtinos sumos, nes mokykla 2022 m. pabaigoje liko skolinga už granule 17446,17 eurų, už elektros energijos sunaudojimą 2790,80 eurų, už dyzeliną mokykliniam autobusui ir remontą 1578,97 eurus, už darželio vaikų maitinimą 2898,67 eurus. Iš viso skolos tiekėjams išaugo 3,5 karto lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Šios skolos sudarė 4854,62 eurus.

Sukauptos atostoginių sąnaudos sumažėjo 4586,62 eurų, nes 2022 m. sumažėjo nepanaudotų atostogų dalis 66 d.

3.10. P24 Informacija apie įsipareigojimų dalį nacionaline ir užsienio valiutomis

Informacija apie įsipareigojimų dalį nacionaline ir užsienio valiutomis pateikta P24 priede “Finansinės rizikos valdymas”

3.11. P21 Kitos pagrindinės veiklos pajamos ir kitos pajamos

Pagrindinės veiklos kitas pajamas sudaro:

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis suma (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1.	Priskaitytas tėvų mokestis už vaikų išlaikymą darželyje	22179,34	17764,37
	Iš viso:	22179,34	17764,37

Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo priskaitytas tėvų mokestis už darželį 4414,97 Eur, nes darželis dirbo jau visus metus.

Kitos veiklos pajamas sudaro :

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis suma (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis (€)
1.	Mokyklos valgyklos nuoma	545,40	514,96
2	Sporto salės ir kt. trumpaikė nuoma	5844,67	1460,90
	Iš viso:	6390,07	1975,86

Per ataskaitinį laikotarpį 4 kartus išaugo pajamos už sporto salėa trumpalaikę nuomą, nes 2022 m. sugrįžo visi nuomotojai, taip pat nuo lapkričio padidėjo 1 val. nuomos kaina nuo 8 eurų iki 15 eurų.

Kitos veiklos pajamos panaudotos pagrindinei veiklai finansuoti.

3.12. P22 Sąnaudos

Pagrindinės veiklos sąnaudos pagal finansavimo šaltinius:

Eil. Nr.	Sąnaudos	Ataskaitinis laikotarpis suma (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis suma (€)
1.	Iš finansavimo sumų	885800,00	723803,50
2.	Iš pajamų už suteiktas paslaugas (susigražintų iš biudžeto)	22654,00	15257,00
3	Iš pajamų už nuomą (susigražintų iš biudžeto)	5395,00	1288,00
	Iš viso :	913849,00	740348,50

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos:

Eil. Nr.	Darbo santykių rūšis	Darbo užmokesčio sąnaudos (Lt)		Socialinio draudimo sąnaudos (Lt)		Darbuotojų skaičius (vnt)	
		Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs at. laikotarpis	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs at. laikotarpis	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs at. laikotarpis
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Darbuotojų skaičius	754551,74	650448,35	11364,23	9893,16	52	52
	Iš viso:	754551,74	650448,35	11364,23	9893,16	52	52

Ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis pripažintos išmokos darbuotojams ir socialinio draudimo įmokos padidėjo 105574,46 eurų arba 15,9 proc. 2022 m. didėjo minimali mėnesinė alga, didėjo mokytojų atlyginimai, padidėjo ūkinių darbuotojų darbo užmokestis.

Kitos pagrindinės veiklos sąnaudos pagal sąnaudų pobūdį:

Eil. Nr.	Sąnaudos	Ataskaitinis laikotarpis suma (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis suma (€)
1.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos	54072,40	50728,25
2.	Komunalinių paslaugų ir ryšių	72863,73	38576,84
3.	Komandiruočių	7663,20	

4.	Transporto	8646,10	4113,15
5.	Kvalifikacijos kėlimo	1737,04	1793,30
6.	Paprastojo remonto ir eksploatavimo	1048,20	838,68
7.	Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina	12051,42	19324,55
8.	Kitos	18841,24	13360,43
9.	Socialinių išmokų	18448,90	15523,84
10.	Nuomos		
11.	Kitų paslaugų	11168,95	9332,12

Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo šių straipsnių sąnaudos:

1. Komunalinių paslaugų ir ryšių – 34286,89 EUR dėl pabrangusių granulių tris kartus ir išaugusių elektros kainų.
2. Komandiruočių – 2022 m. buvo vykdomas mobilumo projektas Nr. 2020-1-LT01-KA101-077685 “Mokymuisi palanki aplinka: nuo poreikio link poveikio”. Projekto vykdymo metu darbuotojai vyko į komandiruotes užsienyje.
3. Transporto - 4532,95 EUR., nes 2022 m. pamokos vyko mokykloje ir mokiniai buvo vežami į mokyklą kiekvieną dieną. Taip pat išaugo dyzelino kaina.
4. Kitų išlaidų (tėvų mokestis už darželį) – 5480,81 EUR., nes 2022 m. darželis dirbo visus mėnesius, taip pat keitėsi mokestis už vaikų išlaikymą darželyje.
5. Socialinių išmokų – 22925,06 EUR., nes 2022 m. didėjo mokiniams skirto maitinimo kaina.
6. Kitų paslaugų – 1836,83 EUR, nes 2022 m. atnaujintos plaukimo pamokos Prienų baseline, buvo vykdomas socializacijos projektas.

Per ataskaitinį laikotarpį žymiai sumažėjo:

1. Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina – 7273,13 EUR , nes 2022 metais iš lėšų, skirtų mokymo priemonėms, IKT, buvo perkamas ilgalaikis turtas, o 2021 m. šios lėšos buvo naudojamos trumpalaikiam turtui, atsargoms įsigyti.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos :

Eil. Nr.	Sąnaudos	Ataskaitinis laikotarpis suma (€)	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis Suma (€)
1.	Finansavimo sumų (ilgalaikis turtas) SB	12500	5720
2.	Finansavimo sumų (ilgalaikis turtas) VB	4589,98	3240
	Iš viso :	17089,98	8960

3.13. Turto nuvertėjimas

Per ataskaitinį laikotarpį turto nuvertėjimo nebuvo.

3.14. Finansinė nuoma (lizingas), veiklos nuoma.

Turto naudojamo pagal finansinės nuomos sutartis (lizingą) paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nėra.

Kitos reikšmingos informacijos apie finansinės nuomos sutartis ir jų pakeitimus nėra.

3.15 Veiklos nuoma

Sudarytų veiklos nuomos sutarčių laikotarpiai:

Eil. Nr.	Veiklos nuomos sutarčių pobūdis	Sutarties terminas
1.	Prienų rajono Išlaužo pagrindinės mokyklos patalpų ir įrangos nuomos laikinoji sutartis Nr. 13	2021-09-01 – 2022- 08-31
2.	Prienų rajono Išlaužo pagrindinės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis Nr. 13	2022-09-01 – 2023- 08-31

Išnuomotas turtas įsigijimo verte:

Eil. Nr.	Turto grupė	Įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (€)	Įsigijimo vertė praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (€)
1.	Kitas ilgalaikis turtas	25281,80	25281,80
2.	Inventorius	604,15	604,15

Informacija apie būsimąsias pagrindinės nuomos įmokas, numatomas gauti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis pagal laikotarpius pateikiama priede “Būsimos pagrindinės nuomos įmokos, numatomos gauti pagal pasirašytas veiklos nuomos sutartis pagal laikotarpius”.

3.16 Pagal panaudos sutartis gautas turtas.

Sudarytų panaudos sutarčių 2022-12-31 mokykla neturi.

Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro perduota knyga pagal panaudos sutartį 2022 m. sausio mėn. buvo perkelta į mokyklos trumpalaikį turtą, kuris yra apskaitomas užbalansinėje sąskaitoje.

Eil. Nr.	Panaudos sutarčių pobūdis	Sutarties terminas	Galimybė pratęsti panaudos laikotarpį
1.	Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras Panaudos sutartis Nr. 04ESF4-204	2014 04 24 -2024 03 03	Nenumatyta

Pagal panaudos sutartis gauto turto vertė:

Eil. Nr.	Turto grupė	Vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (€)	Vertė praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (€)
1.	Programinė įranga ir jos licencijos	-	-
2.	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių	-	20,27
	Iš viso:	-	20,27

Kauno technologijų universitetas 2007 gruodžio 13 d. perdavė laikinam naudojimui ir saugojimui komutatorių, kurio vertė 144,20 EUR.

3.17. P23 Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas.

Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikta P23 priede.

3.18 Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto ir poataskaitinių įvykių

Atidėjiniai 2022 m. mokykloje suformuoti dėl darbuotojų, pasiekusių įstatymų nustatytą senatvės pensijos amžių ir įgijusių teisę į visa senatvės pensiją. Atidėjinys suformuotas 3 darbuotojų išėitimams išmokoms. Atidėjinio suma gruodžio 31 d. - 8932,04 EUR.

3.19. P2 Segmentai

2022 m. informacija pagal veiklos segmentus pateikta P2 priede "Segmentai"

3.20. P18 Grynojo turto pokyčių ataskaita

Grynojo turto pokyčio ataskaitoje staipsnyje „Sukauptas perviršis ar deficitas“ pateikiama einamųjų metų perviršio ir sukaupto ankstesnių metų perviršio suma. Einamųjų metų perviršis 396,10 EUR, praėjusių metų mokyklos uždirbtas perviršis 3993,23 EUR. Iš viso grynasis turtas 4389,33 EUR.

3.21 Pinigų srautų ataskaita.

Pinigų srautus sudaro tiesioginiai pinigų srautai - pinigų įplaukos į mokyklos banko sąskaitas ir pinigų išmokos iš banko sąskaitų.

Įplaukas už suteiktas paslaugas iš pirkėjų 27879,98 eurus sudaro gautos įplaukos iš patalpų ir autobuso nuomos 5472,56 EUR. ir už suteiktas paslaugas (tėvų mokestis už darželį) 22407,42 EUR.

Įplaukas už suteiktas paslaugas iš biudžeto sudaro susigražintos įmokos už patalpų nuomą ir suteiktas paslaugas – 28049 eurai.

Kitas įplaukas 565,85 eurus sudaro VI “Plačiąjuostis internetas” pervestos lėšos už sunaudotą elektros energiją.

Investicinės veiklos pinigų srautus sudaro ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos per ataskaitinį laikotarpį iš savivaldybės biudžeto lėšų – nupirkta traktoriukas su priedais aplinkos priežiūrai ir 12 stacionarių kompiuterių. Iš valstybės biudžeto lėšų nupirkta 2 stacionarūs kompiuteriai ir interaktyvus ekranas. Iš kitų šaltinių lėšų įsigyta 4 stacionarūs kompiuteriai.

Direktorė

Rasa Žilinskienė

Vyr. buhalterė

Ramunė Valentinaite